

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Katalogizační praxe Národní knihovny ČR a propojená data

Témata spojená s propojenými daty

1. Kvalita katalogů, která je pro propojování dat klíčová, a možnosti přípravy na propojená data

NK ČR spravuje katalogy, které jsou zdrojem záznamů pro přebírání, shromažďuje informace o publikacích vydaných na území ČR.

2. Katalogizační politika a úvahy o jejím vývoji

NK ČR vytváří katalogizační politiku, sleduje a vyhodnocuje trendy a ve spolupráci s dalšími knihovnami připravuje implementaci nových standardů. Změny v katalogizační politice mohou generovat náklady, jsou projednávány pracovními skupinami, kde jsou zastoupeny knihovny různých typů, větší změny jsou konzultovány s dodavateli knihovních systémů.

Kvalita katalogů a propojená data

Příprava na vystavení propojených dat zahrnuje analýzu a úpravy dat, z tohoto pohledu na tom knihovny nejsou špatně (data jsou do značné míry standardizována).

V souvislosti s propojenými daty uvažujeme o autoritních i bibliografických záznamech.

Národní autority vznikaly po roce 1995 (AACR2, RDA)

Katalogy NK ČR (vč. ČNB) obsahují záznamy různé úplnosti a kvality podle časových vrstev.

Příklad: Vrstvy ČNB

Podle data vydání:

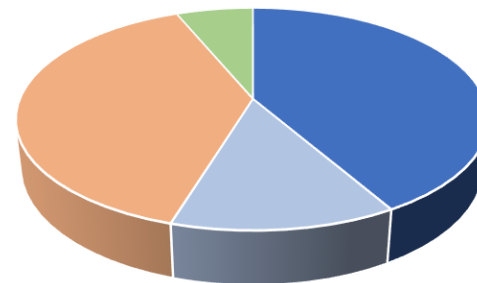
1801 – 1900 Rekatalogizace podle pravidel 1995-

1901 – 1982 Retrokonverze většiny záznamů z tištěných předloh
(Soupis československé literatury, Bibliografický katalog,
různá pravidla, do 1944 chybí věcné zpracování)

1983 – 1995 Začátky automatizovaného zpracování (ASNB-K;
MAKS, konverze)

1995 - 2015 Anglo-americká katalogizační pravidla (pravidlo tří autorů...)

2015- dosud RDA (Resource-Description and Access)

Změny a priority

Průběžně dochází k opravám v katalozích – mění se priority, aktuální prioritou je identifikace a opravy vztahující se k **provedení**, čištění databází před možným přechodem na nový knihovní systém i s ohledem na další využití databáze (*priorita s ohledem na Registr digitalizace, čČNB, správu Seznamu děl nedostupných na trhu*), což bude mít samozřejmě pozitivní dopad i na kvalitu propojených dat.

Stávající katalogizační praxe podporuje propojitelnost dat, vysoký podíl informací v záznamu je formalizován a propojen s autoritami, kódovníky... Po vydání FRBR proběhla na kontrola úplnosti údajů oproti FRBR, která se vztahovala na nově vytvářené záznamy, před implementací RDA se rozšiřoval aplikační profil (Doporučená úroveň zpracování). Vzrostl důraz na **dílo a vyjádření**. Zmíněno bylo propojování autorit s Wikidaty...

GEOGRAFICKÁ JMÉNA a připojení s využitím souřadnic

Více informací k propojení GEO s Wikidaty, Viz [Půl roku po otevření báze autorit: knihovnická data ožívají ve Wikidatech / Wikimedia ČR – blog](#)

Ident. číslo	ge129834
Záhlaví	Lipová (Děčín, Česko)
Kód geogr. oblasti	e-xr--- e-xr-us
Odkaz. forma	Hanšpach (Česko)
	Hainspach (Česko)
Asoc. termín	Lipová (Děčín, Česko : oblast)
MDT	(437.315)
	(437.15)
Angl. ekvivalent	Lipová (Děčín, Czechia)
GPS	51°0'39"N, 14°21'34.2"E Zobrazit na mapě
Biogr./Hist. údaje	Obec v okrese Děčín .
Hierarch. tříd.	Česko -- Ústecký kraj -- Děčín : okres -- Lipová
Zdroj	www(Města a obce online)
Další informace	Databáze sídelních lokalit Čech Moravy a Slezska
	Wikipedie (Lipová (okres Děčín))
	Wikidata
Status	správní celek

TEMATICKÉ AUTORITY

Tematické autority se propojují na základě shody termínu uvedeného jako preferovaná forma nebo variantní forma v AUT záznamu

Ident. číslo	ph135107
Záhlaví	výcvik zvířat
Odkaz. forma	dressura zvířat
Podřazený termín	lonžování
	pachový výcvik
	tanec se psy
Asoc. termín	agility
	krotitelé
MDT	636.088
Angl. ekvivalent	animal training
Skupina Konspektu	636 - Chov zvířat. Živočišná výroba [24]
Další informace	Wikipedie (Dressura)
	Wikidata
Systém. číslo	000135107

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

NÁZVOVÉ AUTHORITY - jen zlomek propojen!

(některé filmy, časopisy, rukopisy,
anonymní díla...)

Dílo a vyjádření - klíčové entity;
širší využití, identifikace

a jen zlomek identifikován

Unifikovaný název / **Autor/název:**

Postupné dopracování 1995-2004
do podoby autorit

Ident. číslo	unn2006374639
Záhlaví	 322 (film)
Režie	Hanák, Dušan, 1938-
Scénář	Tanská, Nataša, 1929-2014
Podle předlohy	Johanides, Ján, 1934-2008
Související země	Československo
Forma díla	filmová dramata ; psychologické filmy
Biogr./Hist. údaje	Filmové psychologické drama bylo natočeno v Československu podle
Zdroj	NKC www(Česko-Slovenská filmová databáze)
Další informace	 http://www.csfd.cz/film/4134-322/ Wikipedie (322 (film)) Wikidata

Authority a bibliografické záznamy

Existence autorit propojených na Wikidata ještě neznamena, že máme, či budeme mít vyhráno. Národní autority byly vytvářeny nověji, odlišná katalogizační praxe ve starších záznamech nenabízí všechny selekční údaje.

Příklad: Publikace z roku 2014, čtyři autoři

Personální autority (největší rozvoj, dlouhodobě probíhá harmonizace záznamů v katalogu, propojení s Wikidaty) versus pravidlo tří autorů „et al.“

K publikaci se vztahují 4 spoluautoři, všichni jsou v autoritách, ale v záznamu je uveden jen první, tedy vznikne jen jedno propojení.

Týká se všech typů autorit, ve starších vrstvách záznamů chybějí unifikované názvy, věcné autority...

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

BBF Work/Instance		WikiData
1001	a Fisher, Betty, d 1938- 7 xx0054117 4 aut	+
24510	a 4nohý Einstein : b sto způsobů jak naučíte svého psa myslet / c Betty Fisherová, Suzanne Delziová ; [z anglického originálu ...] přeložila Eva Perglerová	0
24633	a Čtyřnohý Einstein	0
250	a Vyd. 1.	0
260	a Praha : b IŽ, c 1999	0
300	a 125 s. : b il. ; c 20 cm	0
500	a Název v tiráži: Čtyřnohý Einstein	0
65007	a psi 7 ph115940 2 czenas	+
65007	a výcvik zvířat 7 ph135107 2 czenas	+
65007	a intelligence živočichů 7 ph134834 2 czenas	-
655 7	a příručky 7 fd133209 2 czenas	-
7001	a Delzio, Suzanne, d 1964- 7 xx0185183 4 aut	+
7001	a Perglerová, Eva 7 jn20000810158 4 trl	-
7650	t Caninestein 9 Česky	-

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

LIBRARY

LIBRARY OF CONGRESS

Everything

Search Loc.gov

[The Library of Congress](#) > [Linked Data Service](#) > [BIBFRAME Works](#)

Bibframe Work

Title

Caninestein : unleashing the genius in your dog

Type

Text

Contribution

- Fisher, Betty, 1938- Contributor
- Delzio, Suzanne, 1964- Contributor

Subject

- Dogs--Training.
- Dogs--Psychology.
- Animal intelligence.
- Games for dogs.

Language

Has Instance

[New York : Harper](#)

Katalogizační politika a její vývoj

Národní knihovna ČR zpracovává všechny dokumenty v souladu s **mezinárodními standardy** za účelem jejich snadného celonárodního i mezinárodního využití a sdílení bibliografických záznamů i záznamů autorit.

Vyhodnocení standardů před implementací – přínos pro uživatele i katalogizátory:

- Jedná se o mezinárodní standardy?
- Jedná se o stabilní standardy?
- Umožní nový standard katalogizovat rychleji, kvalitněji, efektivněji, levněji?
- Jaký bude dopad na starší vrstvy katalogu?

Aktuální standardy RDA (original) a MARC21

Vývoj:

RDA original versus official

NK ČR se účastní jednání EURIG (European RDA Interest Group), sledují vývoj zapracování IFLA LRM do RDA

Odpočítávání RDA original – v Evropě heterogenní prostředí, neexistuje jednotné stanovisko, probíhají analýzy

RDA official – odklon od praktických pravidel (nepředpokládá se překlad, trend nadále spíš příručky)

RDA (official) v MARC21: dílčí úpravy podle požadavků souvisejících s vývojem – ALE dodatky pro sladění s BIBFRAME se teprve připravují

BIBFRAME

Momentálně se jedná o jediného kandidáta na nový mezinárodní formát, vývoj má silnou podporu Kongresové knihovny.

BIBFRAME: sledování vývoje např. prostřednictvím Programu kooperativní katalogizace LC (PCC) – praktické (a rozmanité) zkušenosti

- Největší úroveň rozpracovanosti: tištěné a elektronické monografie

Ve vývoji:

- Sladění (reconciling) BIBFRAME a RDA/LRM Work/Expression
- Modelování a testování, vývoj probíhá v oblasti Agregátů; Huby/Superworks/Opus
- Redukce duplicitních údajů (kód/text)

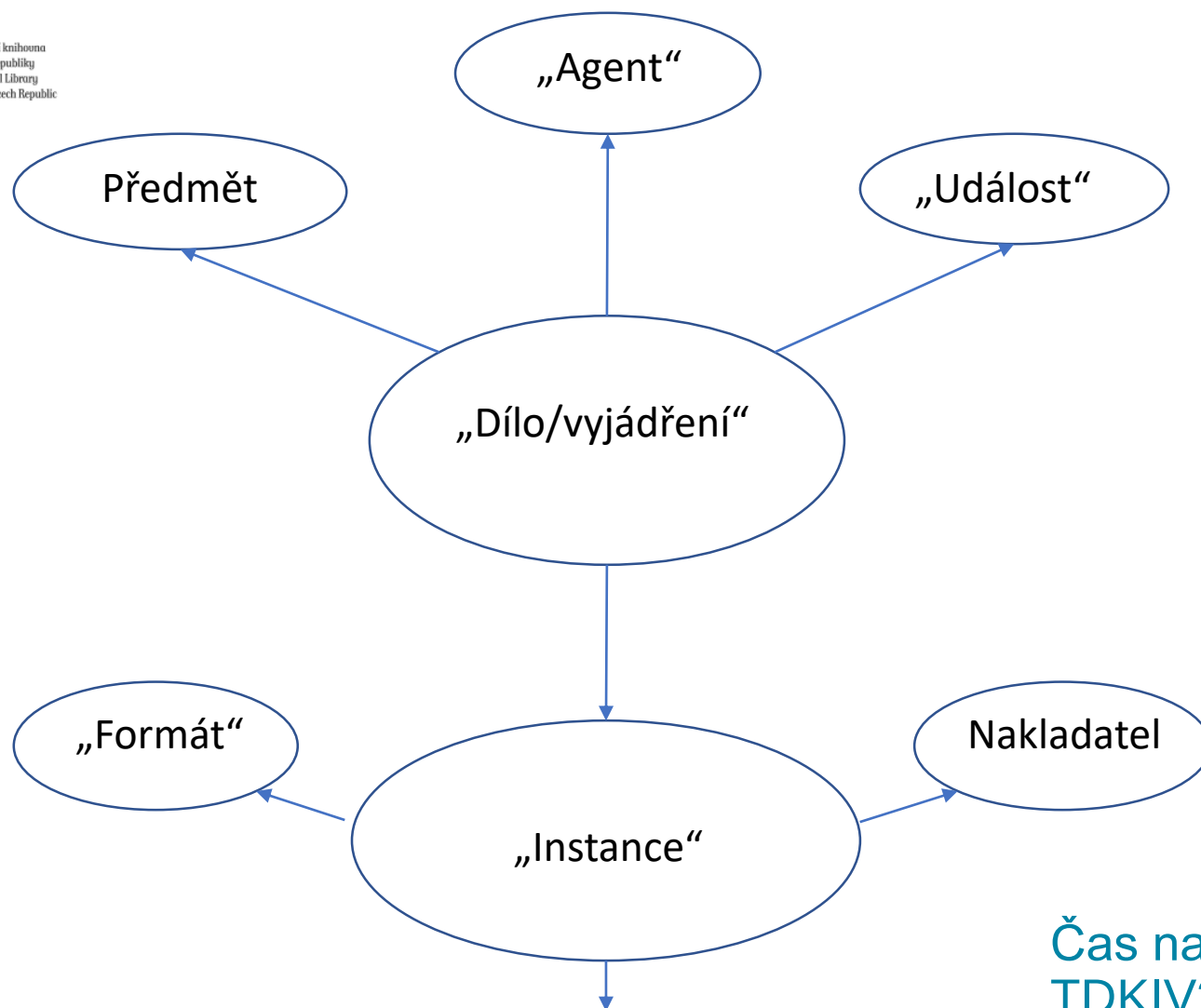
Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

BIBFRAME Workshop in Europe

[BIBFRAME Workshop in Europe 2023 \(casalini.it\)](https://casalini.it/bfwe2023/)

www.casalini.it/bfwe2023/

Povinná registrace, zdarma, i online, 19.-20. září 2023 Brusel

Čas na doplnění
TDKIV?
Překlady?

BIBFRAME a MARC 21

V Library of Congress zatím katalogizují paralelně (využívají konverze při přebírání záznamů z OCLC...) , zajištěna bude koexistence obou formátů

- **Připravuje se doplnění MARC 21** pro konverzi údajů z BIBFRAME

Zvažují, co s **dřívějšími vrstvami** katalogu

RDA official a MARCovské formáty

EURIG – zvažuje využití stávajících formátů, sleduje vývoj BIBFRAME (více různých MARC formátů)

PCC - spíše BIBFRAME

Názory knihoven v USA ale nejsou jednotné, zaznívají i kritické hlasy.

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Shrnutí

Preference – zaměření na kvalitu dat, katalogizační politika podporuje propojování dat

Sledování vývoje mezinárodních standardů.

Vystavení propojených dat?

Je potřeba počítat s omezeními danými různými vrstvami katalogu.

Existují konvertory (M21-BIBFRAME, Schema/Standard Resource Description Framework (RDF))

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Edita Lichtenbergová
Odbor zpracování fondu

[Edita.Lichtenbergova@nkp.cz](mailto>Edita.Lichtenbergova@nkp.cz)

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Děkuji za pozornost!
Dotazy?